

СОВЕТ  
ТАШКИЧИНСКОГО  
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ  
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА  
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН  
ул.Г.Тукая, д. 19, с.Ашитбаш,  
Арский муниципальный район, 422039

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ  
ТАШКИЧУ  
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ  
СОВЕТЫ  
Г.Тукай урамы, 19 йорт, Ашытбаш авылы,  
Арча муниципаль районы, 422039

Тел. (84366)90-2-58, факс (84366)90-3-22. E-mail: Tash.Ars@tatar.ru

Арча муниципаль районы  
Ташкичу авыл жирлеге Советы  
КАРАРЫ

« 17 » февраль 2021 ел

№ 15

Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жиренә кермәгән һәм физик һәм  
юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кәргән Татарстан Республикасы  
Арча муниципаль районы Ташкичу авыл жирлеге территориясендәге яшел  
үсентеләрне кисү тәртібе турындагы  
Нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Ташкичу авыл жирлеге Уставы нигезендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик һәм юридик затлар милкендәге жирләргә кәргән Ташкичу авыл жирлеге территориясендәге яшел үсентеләрне рациональ файдалану, саклау һәм яңадан торгызу максатларында, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Ташкичу авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кәргән Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Ташкичу авыл жирлеге территориясендәге яшел үсентеләрне кисү тәртібе турында Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мөгълүмат порталында бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында авыл жирлеге бүлегендә урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

3. Әлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны үз естемә алам.

Ташкичу авыл жирлеге башлыгы



Ф.Х. Фәйзуллин

**Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә кермәгән һәм физик  
һәм юридик затларның хосусый милкендәге җирләргә кәргән Татарстан  
Республикасы Арча муниципаль районы  
Ташкичү авыл җирлеге территориясендәге  
яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында  
НИГЕЗЛӘМӘ**

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Граждан кодексының 15 ст., Россия Федерациясе Урман кодексының 61, 68, 77 ст., Ташкичү авыл җирлеге Уставы нигезендә, халыкның экологик иминлеген тәэмин итү максатларында эшләнде һәм Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә кермәгән һәм физик затлар милкендәге җирләргә кәргән Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Ташкичү авыл җирлеге территориясендәге яшел үсентеләрне кисү тәртибен билгели.

**1. Төп төшенчәләр**

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

Яшел үсентеләр - табигый һәм ясалма үсеп чыккан агач, куак һәм үләнчел үсемлекләр (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чөчөкләкләрне, шулай ук аерым үсүче агач һәм куакларны да кертәп).

Табигать территорияләре - бердәм географик (климат) шартларында формалашкан җирлек, туфрак, үсемлекләр рельефының билгеле бер типларын үз эченә алган, хужалык эшчәнлегенә кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр.

Яшел территорияләр - табигый үсеп чыккан үсемлекләр кишәрлекләре булган территорияләр, ясалма рәвештә яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге җирләренә аз төзелгән өлешләре, алар чикләрендә өслекнең 50 процентыннан да ким булмаган өлеше үсемлекләр капламы белән каплана.

Урманланган территорияләр - табигый үсеп чыккан урман үсемлекләре белән капланган төрле функциональ билгеләнештәге табигать территорияләре.

Агач -яңа утыртылган үсентеләрдән тыш, диаметры ачык беленеп торган кимендә 5 см көүсәле, 1,3 м биеклектәге үсемлек.

Куаклык - туфрак өслегендә тармакланган күпьяллык (агачтан аермалы буларак) үсемлек.

Үлән капламы - газон, табигый үлән үсемлекләре.

Ешлыклар - нинди дә булса урында куе булып үскән үсемлекләр, куаклар.

Яшел массив - бердәм үскән 50 данәдән дә ким булмаган зур агачлар (15 яшьтән өлкәнрәкләр) үсә торган территория.

Яшел үсентеләрне зарарлау - яшел үсентеләрнең я туфракның зарарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү яисә башка йогынты ясау нәтижәсендә аларның үсеше тукталу, шул исәптән ботакларның, тамыр системасының механик зарарлануы, кабыкның бөтенлеге бозылу, туфракның тере катламы бозылу.

Яшел үсентеләрне юкка чыгару (юк итү) - яшел үсентеләрне кисү яки аларның үсешен туктатуга китергән башка төрле зарарлаулар.

Компенсацион яшеллөндөрү - юкка чыгарылган яисә зарарланган яшел үсентеләр урынына 2 коэффиценты белән яңа үсентеләр утырту.

## **2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары**

Авыл җирлеге территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл җирлеге территориясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирлөрдән тыш) үскән барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл җирлеге территориясендә яшел үсентеләрне саклауны тәэмин итү бурычлары түбөндөгелөргә йөклөнә:

2.2.1. Оешмаларга үзләре белдергән эшчәнлек төрлөрөн гамәлгә ашыру өчен бирелгән кишөрлекләрдә - өлеге оешмалар җитөкчелөрөнә;

2.2.2. Милектөгә яисә арендадагы җирлөрдә - юридик затларга һәм граждандарга - милекчелөргә яисә арендауачыларга.

2.3. Яшел үсентеләр үскән җир кишөрлеклөрөнөң милекчелөре, файдалануачылар һәм арендауачылар яшел үсентелөрнөң сакланышын, тиешенчө карауны тәэмин итөргә тиеш.

2.4. Әлеге Нигезләмә авыл җирлеге территориясендә проектлау, төзелеш, ремонтлау һәм башка эшлөр алып барганда агач-куак үсентелөрөн кисүгә бөйлө эшлөр башкарган барлык граждандарга һәм оешмаларга, милек рөвешлөрөнө бөйсөз рөвештә кагыла.

2.5. Авыл җирлеге территориясендә хужалык, шөһөр төзелешә һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясә, Татарстан Республикасы һәм өлеге Нигезләмөдә билгелөнгән яшел үсентелөрнө саклау талөплөрөн үтөп гамәлгә ашырыла.

2.6. Җир кишөрлегөндә төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлек башкарганда, проект алды һәм проект документациясендә яшел үсентелөрнөң торышы турында тулы һәм дөрес белешмөлөр һәм проектлана торган объектның яшел үсентелөргә йогынтысын тулысынча бөялөгән акт булырга тиеш.

2.7. Яшел үсентелөрнөң терөклек эшчәнлегөн тәэмин итө алмый торган яшеллөндөрелгән территориялөрнө һәм яшел массивларны куллану рөхсөт ителми.

## **3. Яшел үсентелөрнө (агачларны, куакларны) кисү төртибө**

3.1. Авыл җирлеге территориясендә яшел үсентелөрнө рөхсөтсөз кисү тыөла.

3.2. Авыл җирлеге территориясендә агачларны һәм куакларны кисү рөхсөт нигезөндә башкарыла. Кисүгә рөхсөт авыл җирлеге башкарма комитөты җитөкчөсә күрсөтмөсә рөвешөндә рөсмилөштерөлө.

3.3. Яшел үсентелөрнө кисүгә рөхсөт алу өчен мөрөҗөгәть итүчө авыл җирлеге башкарма комитөты җитөкчөсә исөменө билгелөнгән рөвештә (1 нчө кушымта) хат-заявка бирө, анда үсентөнөң саны, исөмө, аларның торышы, чиклөнгән кисү үткөрөлү урыны һәм аны нигезлөү күрсөтелгән булырга тиеш. Гаризага түбөндөгө документлар теркөп бирөлө:

3.3.1. Шөхөснө таныклыый торган документлар;

3.3.2. Вөкәлөтлө вөкилнөң вөкәлөтлөрөн раслый торган документ (өгөр мөрөҗөгәть итүчө исөменнөн вөкил эш итсө);

3.3.3. Якындагы корылмаларга яисә башка ориентирларга кадөр киселөргө тиешлө яшел үсентелөр төшөрелгән кишөрлек схемасы;

3.3.4. Җир кишөрлегө Бердөм дөүлөт күчөмсөз мөлкөт реөстрында теркөлмөгән булса, җир кишөрлегөнө хокук билгөли торган һәм җир кишөрлегөнө хокукны раслауачы документларның таныкланган күчөрмөлөрө;

3.3.5. Биналар һәм корылмалар төзөгөндө габаритларга өлөгө торган яшел үсентелөрнө кискөн очракта, расланган проект документациясә;



3.3.6. Кағылган территориялернең хужалары белән яшел үсентеләрне кисү һәм күчәрәп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. Агач утыртканда яисә күчәрәп утыртканда, инженер челтәрләре вәкилләре белән жир эшләрен уздыруга ордер ачып килештерү.

3.4. Авыл жирлегә башкарма комитеты, заявка-хат кәргәннән соң, гариза бирүчегә әлегә эш төрән үткөрүгә рәхсәте булган махсуслаштырылган оешмага түбәндәгеләрне алу өчен мәрәжәгать итәргә киңәш итә:

3.4.1. яшел үсентеләрнең санлы исемлегә;

3.4.2.киселәргә тиешле агач үсентеләренең санын, төрән, категориясен билгеләү максатыннан, үскән яшел үсентеләрне натураль тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен (түләү) бәясен исәпләп чыгару. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маендагы 310 номерлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләр мәрәжәгать итүче хисабына башкарыла.

Рәхсәтнең гамәлдә булу вакыты - 90 көн.

3.5. Авыл жирлегә башкарма комитеты гариза бирүченең хат-гаризасы нигезендә яшел үсентеләрне табигый техник тикшерү акты, киселгән агач өчен бәяне (түләүне) исәпләп чыгару нигезендә, авыл жирлегә башкарма комитеты житәкчесенәң авыл жирлегә территориясендә яшел үсентеләрне кисүгә рәхсәт бирү турында күрсәтмә проектын әзерли.

3.6. Эшләр башкаруга рәхсәт алганда, аның мәнфәгатьләрендә яшел үсентеләр юкка чыгарыган мәрәжәгать итүче, әлегә Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләрне кискән өчен түләүләр кертәргә һәм компенсацион яшелләндерүнең тәртибен раслый торган документлар тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү гариза бирүче тарафыннан авыл жирлегә бюджетына күчәрелә.

3.8. Яшел үсентеләрне кисү эшләре билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә гариза бирүче ачкалары исәбенә башкарыла. Агачларны кисү бары тик аттестацияләнгән белгечләр тарафыннан гына рәхсәт ителә.

3.9. Яшелүсентеләрне кисү, төпләү һәм калдыкларны төяү һәм чыгару эшен мәрәжәгать итүче хисабына эш башланганнан соң өч көн эчендә башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны эш урынында саклау тиешә.

3.10. Территориянең кисү урынына яқын урнашкан территориядә газон, яшел үсентеләр зарарланган очракта, эшләр башкаручы, территориянең хужасы һәм контроль органнары белән алар компетенциясә чикләрендә килештерәп, әмма зыян китерелгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, аларны мөжбүри рәвештә торгызу эшләрен башкара.

3.11. Агач һәм куакларны бушлай кисү авыл жирлегенең башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очрақларда рәхсәт ителәргә мөмкин:

3.11.1. яшел үсентеләрне тәрбияләү, санитар кисүләр һәм реконструкцияләү буенча кисүләр үткөрү;

3.11.2 авария хәлендәгә һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капитал инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсә булса, торак һәм ижтимагый биналарда яқтылыкны каплай торган агач һәм куакларны кисү;

3.11.4. авария тудыра торган (жимерелү куркынычы тудыра торган) агач һәм куакларны кисү.

3.12. Югарыда күрсәтелгән очрақларда, яшел үсентеләрне кисүне гамәлгә ашыручы мәрәжәгать итүчегә авыл жирлегә башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацион яшелләндерү үткөрәргә кирәк.

3.13. Авария хәлендәгә, коры-сары һәм куркыныч тудыручы яшел үсентеләр 2 нче кушымта нигезендәгә акт буенча комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 статьясына төңгөл рәвештә, хужалык эшчәнлегә нәтижәсендә үскән яки аны граждандык яисә юридик затка тапшырганнан соң жир кишәрлегендә табигый рәвештә үскән агач-куаклык аның милке булып тора, ул аңа ия, файдалана һәм үз милке белән житәкчелек итә.

3.15. Яшел үсентеләрне рәхсәтсез кисү яисә юкка чыгару дип түбәндәгеләр таныла:

3.15.1. Агач һәм куакларны рәхсәтсез кисү яисә рәхсәт белән, әмма рәхсәттә күрсәтелгән урында, рәхсәттә күрсәтелгән токымнарны, рәхсәттә күрсәтелгән санда кисмәү;

3.15.2. Ут төртү яисә ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агачларны һәм куакларны юкка чыгару яки зарарлау;

3.15.3. Кәүсәне божралау яки юну;

3.15.4. Үсеп килгән агач һәм куакларны үсүе тукталганчы зарарлау;

3.15.5. Агачларны һәм куакларны ташландык сулар, химик матдәләр, калдыклар һәм башкалар белән зарарлау;

3.15.6. Кориған агачларны рәхсәтсез кисү;

3.15.7. Үсә торган агачларны һәм куакларны башкача зарарлау.

3.16. Дәүләт урман фондында үскән агачларны һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рәхсәтләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.17. Әлегә Нигезләмәне бозып, агачларны һәм куакларны юк итү үзиректе кисү булып тора һәм Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм җинаять җаваплылыгына тартыла. Әлегә Нигезләмә кагыйдәләрен үтәү авыл жирлегә территориясендә барлык граждандар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәҗбүри.

#### **4. Компенсацион яшелләндерү**

4.1. Компенсацион яшелләндерү рәхсәт ителгән кисүләр, яшел үсентеләрне законсыз зарарлау яки юкка чыгару очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү алдагы сезонда, агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен яраклы вакытта, әмма яшел үсентеләрне зарарлау яки юкка чыгару факты билгеләнгән вакыттан алып бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшелләндерү граждандарның яисә юридик затларның мәнфәгатләрендә яисә аларның хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел үсентеләр зарарлану яки юкка чыгу очракларында, аларның акчалары исәбенә башкарыла.

4.3. Әлегә Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләргә китерелгән зыян натураль рәвештә - компенсацион яшелләндерүгә: юкка чыгарылган яшел үсентеләрне яңадан 2 коэффицентлы белән торгызылырга тиеш.

#### **5. Шөһәр төзелешә эшчәнлеген башкарганда, яшел үсентеләрне саклау**

5.1. Авыл жирлегендә шөһәр төзелешә эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп алып барыла.

5.2. Яшел территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жирләр максатчан билгеләнешсез төзеләргә һәм кулланылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр утыртылган жир кишәрлекләрендә төзелеш алып барганда, проект документациясә киселәргә тиешле яшел үсентеләргә бәя бирергә тиеш. Мондый очракларда киселгән агач өчен зыянны каплау әлегә Нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә компенсацион яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

## **6. Эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда, яшел үсентеләрне саклау**

6.1. Авыл жирлеге башкарма комитеты рәхсәтәнән башка яшелләнделерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сөүдә һәм башка эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген яшелләнделерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда гамәлгә ашырганда, шартлау, ут чыгу куркынычы тудыру һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләргә зыян китерү яисә аларны юкка чыгару тыела.

## **7. Административ җаваплылык.**

7.1. Әлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы.

Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә кермегән  
һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге  
җирләргә кәргән Татарстан Республикасы  
Арча муниципаль районы  
Ташкичү авыл җирлеге территориясендәге  
яшел үсентеләрне кисү тәртібе турында  
НИГЕЗЛӘМӨГӨ 1 нче кушымта

Арча муниципаль районы  
\_\_\_\_\_ авыл җирлеге  
башкарма комитеты  
җитәкчесенә  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

(оешманың исемен яисә Ф.И.А.И., адресын күрсәтергә)

#### ГАРИЗА

\_\_\_\_\_ авыл җирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен  
чикле кисүгә

\_\_\_\_\_ җир кишәрлегендә үскән агачларны, куакларны, агач-куак  
үсентеләрен (көрәкләсен сызарга) кисүне рәхсәт итүгезне сорыйм.

\_\_\_\_\_ (оешманың исемен яисә Ф.И.А.И. җир кишәрлегенә хокукның төрен  
күрсәтү)

һәм җирдә урнашкан \_\_\_\_\_ (торак пунктны

күрсәтергә)

Җир кишәрлегендә бар:

агачлар \_\_\_\_\_ данә

куаклыклар \_\_\_\_\_ данә.

Җир кишәрлеген үзләштерү һәм тәзекләндерү процессында агачны кискән өчен  
түләүне гамәлгә ашырырга һәм дендроплан нигезендә агач-куаклыкны  
компенсацияләү өчен түләргә бурычлымын.

\_\_\_\_\_ Ф.И.А.И. (Имза)

Дата \_\_\_\_\_

Кушымталар:

1. Рәхсәт документациясе.
2. Аңа төре һәм кисү күздә тотыла торган яшел үсентеләр санын төшереп, җир  
кишәрлеге планы.

Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә кермәгән  
һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкәндегә  
җирләргә кәргән Татарстан Республикасы  
Арча муниципаль районы  
Ташкичү авыл җирлегә территориясендәгә  
яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында

НИГЕЗЛӘМӨГӨ 2 нче кушымта

АКТ  
ЯШЕЛ ҮСЕНТЕЛӘРНЕ КИСЕЛЕРГӨ ТИЕШЛЕ ДИП ТАНУ ТУРЫНДА

\_\_\_\_\_ муниципаль районы \_\_\_\_\_ авыл җирлегә Башкарма  
комитеты " \_\_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ өл

Комиссия составы:

1. \_\_\_\_\_  
( Ф. И, А.И., вазыйфа)
2. \_\_\_\_\_  
( Ф.И. А.И., вазыйфа)
3. \_\_\_\_\_  
( Ф. И. А.И., вазыйфа)

яшел үсентеләрне тикшерде.

Тикшерү нәтижәләре түбәндөгечә:

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Нәтижәләр:

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Комиссия әгъзалары:

\_\_\_\_\_  
(имза) (Ф.И. А.И. )  
\_\_\_\_\_  
(имза) (Ф.И. А.И.)  
\_\_\_\_\_  
(имза) (Ф.И. А.И.)